

УДК 343.9

А. М. Талах
доцент

*кафедри теорії держави і права та конституційного права
Навчально-наукового інституту імені князя В. Великого
Міжрегіональної Академії управління персоналом*

ДЕСТРУКТИВНІ РЕЛІГІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ: ПРОБЛЕМАТИКА КРИМІНОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

Актуальність теми. Зміна світоглядної орієнтації та критеріїв шкали цінностей у свідомості більшості людей, зумовили утворення духовного вакууму, що призвело до активних пошуків світоглядної опори, в тому числі і релігійного характеру. Зростання інтересу до проблем духовного життя і релігійної філософії сприяв появі і поширенню безлічі нетрадиційних релігійних сект і культів.

Прикриваючись релігійною діяльністю, а також освітніми та культурними ініціативами, представники сектантських громад, особливо зарубіжних, створюють керовані структури, за допомогою яких збирають економічну, політичну, соціальну, часом військову та іншу інформацію, розпалюють сепаратистські настрої, всіма можливими способами намагаються зміцнювати свої позиції в органах державної влади всіх рівнів.

Беручи до уваги економічні, соціальні, демографічні проблеми нашої країни, впевнено можна сказати, що на сучасний стан українського суспільства вплинула і діяльність різного роду деструктивних релігійних організацій.

Правоохоронні структури і органи внутрішніх справ, зокрема, виявились не готові протистояти кримінальній діяльності релігійних сект внаслідок відсутності навичок і досвіду виявлення, розслідування та запобігання злочинів, пов'язаних з діяльністю тоталітарних релігійних сект та деструктивних культів.

На сьогоднішній день ситуація в сфері протидії кримінальній діяльності релігійних організацій деструктивного характеру залишається проблемною, так як лідери і рядові члени сект продовжують здійснювати злочини різного ступеня тяжкості, які посягають на життя, здоров'я, статеву недоторканість, свободу, честь, гідність, власність громадян, суспільну моральність населення і інші блага, зокрема і безпеку держави.

Слушною є думка В. Ключа про те, що для України одним із базових завдань має стати попередження поширення злочинів на релігійному ґрунті, а також реальна протидія екстремістським релігійно-політичним групам, радикально-релігійним організаціям, тоталітарним сектам, організованим злочинним угрупованням, які вчиняють злочини на релігійному ґрунті [1, с. 85–86].

Вивчення злочинності, пов'язаної з релігійною діяльністю, почалося досить давно.

Стан дослідження. Аналізу кримінально-правових проблем визначення поняття, видів і показників релігійних злочинів, кримінологічним проблемам релігії присвячені роботи таких авторів, як Ч. Брейден, Д. Чейфер, У. Мартін, В. Баален, Дж. Оруелл, Ч. Фергюсон, М. Бах. В Україні дослідження цієї проблеми займаються такі вчені, як Л. Башкатов, Л. Барах, В. Верхогляд, В. Глушков, А. Кузьменко, В. Ключ, Т.Є. Леоненко, І. Луценко, В. Петрик та інші.

Метою цієї статті є кримінологічний аналіз таких понять як «деструктивність» «секта», «тоталітарна секта», «деструктивна секта», «релігійна організація деструктивного характеру» та сформулювати необхідність створення комплексу заходів щодо попередження злочинності, пов'язаної з діяльністю релігійних тоталітарних сект.

Українське законодавство чітко визначає поняття релігійних організацій та їх види. Так, відповідно до ст. 7 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації», релігійні організації в Україні утворюються з метою задоволення релігійних потреб громадян сповідувати й поширювати віру та діють відповідно до своєї ієрархічної та інституційної структури, обирають, призначають і замінюють персонал згідно із своїми статутами (положеннями). Релігійними організаціями в Україні є релігійні громади, управління і центри, монастирі, релігійні братства, місіонерські товариства (місії), духовні навчальні заклади, а також об'єднання, що складаються з вищезазначених релігійних організацій. Релігійні об'єднання представляються своїми центрами (управліннями) [2].

Враховуючи те, що тематика кримінологічного дослідження релігійного середовища в цілому і функціонування релігійних організацій останнім часом все частіше стає предметом наукових досліджень, різні сторони кримінальної діяльності сучасних сект і культів все ще недостатньо повно вивчені в теорії кримінального права та кримінології, тому вимагають потребують нових більш ґрунтовних досліджень. Актуальним залишається питання про класифікацію злочинів, скоєних

членами релігійних сект та питання розробки ефективних заходів запобігання злочинності, пов'язаної з діяльністю релігійних організацій деструктивного характеру органами внутрішніх справ.

Слід відзначити, що в українському законодавстві взагалі відсутнє юридичне визначення деструктивної секти.

Для кримінологічної характеристики деструктивних релігійних організацій необхідно дати визначення і розкрити зміст таких понять, як секта, тоталітарна секта, деструктивне віросповідання, деструктивна релігійна організація, духовна безпека, релігійна злочинність тощо.

Серед дослідників, що займаються вивченням сектантства і його ролі в сучасному суспільному житті, немає спільної точки зору на представлену термінологію, але всі дослідники єдині в думці, що тоталітарні секти мають антисоціальний характер і, виходячи з цього, визначають наступні поняття.

Слово деструктивність походить від лат. – destructio, що означає «руйнівність, прагнення до псування, неплідність, порушення правильного, нормальної будови чого-небудь, порушення нормальної структури чого-небудь» [3, с. 141].

Природу прояву агресивності, жорстокості і кровожерливості людство намагалося розгадати протягом тисячоліть. Саме з проявами вищевказаних явищ, традиційно асоціюється злочинна діяльність в суспільній свідомості. У них причини незліченних людських бід, страждань і трагедій. Значний крок вперед до вирішення цієї проблеми зробив німецький учений Е. Фромм, на думку якого деструктивність розкривається як злаякісна агресія, що виявляється через людську пристрасть до абсолютного панування над іншими живими істотами, а також в бажанні руйнувати [4, с. 256] Природа людської деструктивності соціальна. Її витoki в пороках культури і способі життя людини. Ні у тварин, ні у далеких предків людини (первісних мисливців і збирачів плодів) деструктивність не виявлена.

Кримінологічна наука визнає постулат про якісну відмінність, що має місце між окремими злочинами і злочинністю як масовому соціальному феномену. Саме такий підхід до злочинності дозволяє деяким дослідникам розглядати кримінологію як соціологію злочинності.

Беручи до уваги все вищесказане, можна розкрити деструктивність з позиції кримінології як вид колективної поведінки, що представляє загрозу для кримінологічної безпеки, яка зазіхає на охоронювані законом інтереси, спрямована на руйнування усталених і повсюдно прийнятих норм моралі, норм громадських організацій, норм традицій, звичаїв і ритуалів, які забезпечують найбільш доцільне і гармонійне функціонування суспільства відповідно до потреб його розвитку.

Термін «деструктивність» характеризує ряд істотних ознак:

- розглядається як вид колективної поведінки;
- становить загрозу для кримінологічної безпеки;
- зазіхає на охоронювані законом інтереси;
- спрямований на руйнування усталених і повсюдно прийнятих норм моралі, норм громадських організацій, норм традицій, звичаїв і ритуалів [5].

В даний час термін «деструктивність» використовується тільки в науці, юридичного закріплення даного поняття немає. Однак наявність загрози для кримінологічної безпеки суспільства з боку релігійних організацій антигромадської спрямованості зумовлює широке використання даного терміну стосовно до вищезгаданого явища і поширюваної ним релігійної ідеології.

Секта (від лат. означає «школа, вчення») – це один з типів релігійних об'єднань. Для сект характерна претензія на винятковість своєї ролі, доктрини, цінностей. З цим пов'язані тенденції до ізоляції, різко виражене прагнення до «духовного переродження» її членів, ознакою якого вважається суворе дотримання певного морального кодексу і ритуальних приписів. Дані ознаки, які не оформлені в чіткому визначенні, дають уявлення про сектантство в цілому. Термін «сектантство» введений в релігійну практику офіційними церквами, які прагнули підкреслити свою перевагу, свою «істинність» [6].

Секти з'являлися і з'являються у всіх релігіях світу, як своєрідні мутації релігій. У соціальному аспекті під сектою розуміють організацію або групу осіб, що замкнулися в своїх вузьких інтересах (в тому числі культових), які не збігаються з інтересами суспільства, байдужих, або таких що суперечать їм. Вони відрізняються від інших громадських утворень і організацій саме-замкнутістю всіх сторін свого внутрішнього життя і схильністю до активного протиборства громадянам і організаціям, які зацікавилися їх справжньої діяльністю. Такі риси, на думку ряду експертів з правоохоронних структур, визначають подібність, сект з організованою злочинністю [7, с. 133-135].

Необхідно відзначити, що поняття «секта» і «тоталітарна секта» мають суттєві відмінності. Сектами можна назвати більшість нових релігійних рухів, які здійснюють свою діяльність в сучасних державах, які в своїй більшості є відгалуженням від будь-яких традиційних релігій. Слово «секта» не несе в собі негативні характеристики. Навпаки, релігійні секти можуть надавати культуроутворюючий вплив на традиції народів, поступово перетворюватися в потужні релігійні позитивні рухи, що відрізняються від материнської релігії тільки якимись догматами. Так само, як і традиційні релігійні організації, вони сприяють формуванню у своїх послідовни-

ків загальнолюдських норм моралі, формують соціально корисну духовну культуру і сприяють профілактиці негативних соціальних явищ таких, як пияцтво, наркотизм, проституція. Саме соціальна корисність є основною відмінною ознакою нових релігійних організацій від релігійних організацій деструктивного характеру, діяльність яких іде всупереч як з релігійними принципами, так і з законодавством («АУМ Сінрікьо», «Свідки Єгови», «Біле Братство» та ін.).

Канадська організація «Інфо-Калт» (Info-Cult), поширюючи інформацію про властивості і ознаки тоталітарних сект, дає наступні визначення поняття «тоталітарна секта».

Тоталітарна секта – це група, яка користується маніпулятивними прийомами та експлуатує своїх членів. Вона може завдати їм психологічну, фінансову і фізичну шкоду. Вона в значній мірі контролює поведінку, думки і емоції своїх членів. Вона використовує різні методи для перетворення новозавербованої людини в лояльного, слухняного, і улесливо члена [8].

До числа найпоширеніших варіантів тоталітарних сект можна віднести: спеціально створену для вчинення злочинів (попередня змова, організованість, стійкість, мета злочинної діяльності); релігійне об'єднання (група, незареєстрована в чинному порядку, група, що має замаскований кримінальний напрям).

Параметри, що характеризують тоталітарну секту як злочинну, можна виявити за такими істотними ознаками:

- насильницький характер заходів, що здійснюються відносно рядових сектантів;
- жорстокість і використання будь-яких засобів для досягнення поставленої мети;
- високий рівень технічної оснащеності та озброєності;
- наявність значних матеріальних благ і грошей;
- дотримання визначеної ієрархії та норм поведінки;
- створення структурних органів для зовнішньої та внутрішньої безпеки;
- конспірація;
- наявність зв'язків за межами держави.

Суспільна небезпека існування таких сект полягає ще й у тому, що, крім злочинів на релігійному ґрунті, вони провокують вчинення й інших злочинів, які вчиняються для підтримання діяльності секти (крадіжки, шахрайство тощо).

Для новачків секта маскується й приймається ними як дружня організація, яка активно намагається допомогти їм у саморозвитку та в проблемах, які виникають у людей. Секта намагається увійти у сферу життя новачка та контролювати його. Найчастіше така людина навіть не здогадується, що починає сектантський шлях,

вона впевнена, що є членом гуртка, що вивчає Біблію, або членом літературної (музичної) групи. Тому, самотійну кримінологічну проблему являє собою віктимологічний аспект тоталітарного сектантства. Оскільки в результаті діяльності тоталітарних сект жертвою є як член цього об'єднання, так і його сім'я, а також близькі. Відмінною ознакою тоталітарних сект є та обставина, що індивід часто одночасно є і жертвою, і злочинцем [9, с. 321].

Для багатьох неоеккультів сьогодні характерна деструктивність або тоталітарність їх спрямованості, що визначається не віруваннями, а методами діяльності.

В українському законодавстві відсутнє юридичне визначення деструктивної секти [7, с. 278-279].

На їх підставі вчені визначають такі ознаки деструктивної секти:

- завдання шкоди здоров'ю громадян або загрозу їхньому життю;
- використання в релігійній практиці методів, які завдають шкоду психічному чи фізичному здоров'ю громадян (гіпноз, бомбування, кодування тощо);
- руйнування сімейних і соціальних зв'язків громадян;
- релігійну практику, яка порушує чинне законодавство або спонукає громадян до протиправних чи асоціальних дій;
- псевдорелігійну практику, спрямовану на обов'язкове, а не за власним розсудом, стягнення матеріальних засобів і цінностей із громадян на користь організації чи її керівництва;
- використання в процесі вербування (навернення) громадян шахрайства у вигляді приховування справжньої інформації про віровчення (наприклад, «Рівні посвяти» тощо), історію, практику, керівництво релігійної організації або ж надання хибної інформації, що є порушенням прав людини на інформацію, необхідну для вчинення вільного усвідомленого релігійного вибору;
- розпал міжрелігійної ворожнечі, що принижує людську гідність віруючих інших релігій і конфесій;
- релігійну практику, яка може спричинити дестабілізацію цивільного суспільства, підірвання національної безпеки;
- використання в релігійній практиці методів контролю свідомості та вільної волі громадян у формі застосування гіпнотичних та інших подібних методик впливу;
- релігійний вплив на неповнолітніх без відома або всупереч волі їхніх батьків чи опікунів;
- використання статусу релігійної організації для прикриття інших, не релігійних, видів діяльності. Наявність у релігійної організації чи групи однієї із цих ознак уже дає змогу вважати її деструктивною сектою [8, с. 192].

Деструктивна релігійна організація – жорстко структурована релігійна організація, чие віровчення і (або) практична діяльність, що здійснюються з релігійних мотивів, є загрозою охоронюваним законом правам та інтересам громадян, іншим громадським інтересам, що практикує приховане психічне насильство, руйнівню впливає, на гармонійний духовний і фізичний стан особистості, а також на творчі традиції, культуру, соціальні структури і норми, які склалися в суспільстві.

Таким чином на думку А.Л. Дворкіна, тоталітарна секта – це авторитарна ідеократична група, яка маніпулює своїми членами та експлуатує їх, нерідко завдаючи їм психологічну, фінансову і фізичну шкоду [10, с. 52].

Проаналізувавши чинне законодавство, зауважимо, що в кримінальному законодавстві України відсутні прямі заборони на діяльність релігійних організацій (сект) екстремістської направленості. В.О. Глушков відзначає, що український законодавець встановлює кримінальну відповідальність за посягання на життя та здоров'я людей під приводом проповідання релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів (ст. 181 КК України). Але, зважаючи на практику, ступінь шкідливості діяльності деяких деструктивних сект значно ширше, ніж тільки посягання на здоров'я чи статеву розпуста. Законодавець зовсім не враховує той негативний вплив, який може впливати на суспільство у цілому, або на конкретних його членів [12, с. 594].

Слід погодитись, що в Кримінальному кодексі України доцільно встановити кримінальну відповідальність за нелегальну діяльність заборонених деструктивних сект [12, с. 599].

Крім цього, для запобігання діяльності тоталітарних сект в Україні будь-якої незаконної спрямованості повинна бути розроблена система нормативних актів, що протидіятиме поширенню сект, встановлюватиме чіткий порядок їх реєстрації на основі попереднього вивчення їх ідеології і типу спрямованості, систематичного громадського й державного контролю над діяльністю сект, подання відповідної документації про джерела фінансування та чисельності adeptів. Правової регламентації вимагає також діяльність сект, що використовують різні прикриття, в тому числі у вигляді псевдонаукових установ [9, с. 325].

Беручи до уваги безліч визначень поняття «секта» в працях різних дослідників, можна зробити узагальнюючий висновок і запропонувати визначення, сформульоване А.В. Тонконогим, що відображає всі основні риси, що характеризують релігійну секту. Релігійна секта – це самостійний тип релігійної організації, група або об'єднання осіб, що відкрито чи таємно протиставляють себе будь-якій конфесії чи соціуму, які претендують на винятковість і істинність в релігійних і (або) світ-

ських питаннях, часто спотворюють постулати, прийняті офіційно визнаними релігійними організаціями, і що пред'являють жорсткі вимоги до adeptів, які включають в себе самообмеження і аскетизм. Керівництво в сектах здійснюється харизматичними лідерами чи групою посвячених, які здійснюють частковий або тотальний контроль над особистістю, що прагнуть довести особистість до фізичного і психічного виснаження. Релігійний культ, обряди в сектах дуже спонтанні і емоційні, можуть бути як мало, так і складно формалізовані. Анонімне членство не допускається [13, с. 37].

Таким чином, з урахуванням того, що рівень поширення релігійних вчень продовжує залишатися досить високим і фактично відсутнє наукове забезпечення системи профілактики злочинності, пов'язаної з діяльністю релігійних організацій деструктивного характеру, виникає реальна потреба в удосконаленні окремих напрямків кримінальної політики в сфері протидії деструктивному впливу релігійних організацій, в тому числі в частині законодавчого регулювання та розвитку контрольної діяльності.

Література

1. Клюс В. Оперативно-розшукова характеристика злочинів, скоєних на релігійному ґрунті. *Митна справа*. 2014. № 2(92). Ч. 2. Кн. 1. С. 85–90.
2. Социальная сфера жизни общества: сущность, содержание. *Философские науки*, 1991.
3. Новейший словарь иностранных слов и выражений: М.: Современный литератор, 2003. С. 271.
4. Фромм Э. *Анатомия человеческой деструктивности*. М., 1994. С. 458.
5. Яковлева Ю. А. Социологический анализ нетрадиционных религиозных сообществ: теоретико-методологический аспект. *Государство, религия, церковь в России и за рубежом*. 2011. № 2. pp. 133-149.
6. Определение основных сектоведческих терминов. Информационно-консультационный центр Св. Иринея Лионского. URL: <http://iriney.ru/sekty-i-kultyi/sektovedeniya/opredeleniya-osnovnyix-sektovedcheskix-terminov.html>.
7. Павленко С. Нормативно-правові засади протидії діяльності деструктивних релігійних організацій: вітчизняні реалії та зарубіжний досвід. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 2. С. 278-282.
8. Верхогляд В. Неокульты: об'єкт діяльності чи суб'єкт взаємодії органів СБУ? *Форум права*. 2011. № 1. С. 190–193 URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11vvovoc.pdf>.
9. Леоненко Т. Є. *Злочинність і релігія: кримінологічне дослідження* : монографія. Запоріжжя : Кругозір, 2015. 699 с.
10. Дворкин А.В. Как защитить себя и своих близких от тоталитарных сект. Сборник. М.: 2006. С. 52.
11. Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987-12#Text>.
12. Глушков В. О. *Щодо удосконалення механізму кримінальної відповідальності стосовно тоталітарних сект* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 20 річчю Національної академії правових наук України та обговорення п'ятитом-

ної монографії «Правова доктрина України». Харків, 2013. 1030 с.

13. Тонконогов А.В. Пенитенциарная секталогия. Учебно-практическое пособие НИИ уголовно-исполнительной системы Минюста РФ. М., 2004. 121 с.

Анотація

Талах А. М. Деструктивні релігійні організації: проблематика кримінологічного аналізу визначення понять. – Стаття.

Актуальність статті полягає в тому, що прикриваючись релігійною діяльністю, а також освітніми та культурними ініціативами, представники сектантських громад, особливо зарубіжних, створюють керовані структури, за допомогою яких збирають економічну, політичну, соціальну, часом військову та іншу інформацію, розпалюють сепаратистські настрої, всіма можливими способами намагаються зміцнювати свої позиції в органах державної влади всіх рівнів. Беручи до уваги економічні, соціальні, демографічні проблеми нашої країни, впевнено можна сказати, що на сучасний стан українського суспільства вплинула і діяльність різного роду деструктивних релігійних організацій. Правоохоронні структури і органи внутрішніх справ, зокрема, виявились не готові протистояти кримінальній діяльності релігійних сект внаслідок відсутності навичок і досвіду виявлення, розслідування та запобігання злочинів, пов'язаних з діяльністю тоталітарних релігійних сект та деструктивних культів. На сьогоднішній день ситуація в сфері протидії кримінальній діяльності релігійних організацій деструктивного характеру залишається проблемною, так як лідери і рядові члени сект продовжують здійснювати злочини різного ступеня тяжкості, які посягають на життя, здоров'я, статеву недоторканість, свободу, честь, гідність, власність громадян, суспільну моральність населення і інші блага, зокрема і безпеку держави. З'ясовано, що для новачків секта маскується й приймається ними як дружня організація, яка активно намагається допомогти їм у саморозвитку та в проблемах, які виникають у людей. Секта намагається увійти у сферу життя новачка та контролювати його. Найчастіше така людина навіть не здогадується, що починає сектантський шлях, вона впевнена, що є членом гуртка, що вивчає Біблію, або членом літературної (музичної) групи. Тому, самостійну кримінологічну проблему являє собою віктимологічний аспект тоталітарного сектантства. Зроблено висновок, що з урахуванням того, що рівень поширення релігійних вчень продовжує залишатися досить високим і фактично відсутнє наукове забезпечення системи профілактики злочинності, пов'язаної з діяльністю релігійних організацій деструктивного характеру, виникає реальна потреба в удосконаленні окремих напрямків кримінальної політики в сфері протидії деструктивному впливу релігійних організацій, в тому числі в частині законодавчого регулювання та розвитку контрольної діяльності.

Ключові слова: релігійна організація, злочин, суспільство, інтереси громадян.

Аннотация

Талах А. Н. Деструктивные религиозные организации: проблематика криминологического анализа определения понятий. – Статья.

Актуальность статьи заключается в том, что прикрываясь религиозной деятельностью, а также образовательными и культурными инициативами, представители сектантских общин, особенно зарубежных, создают управляемые структуры, с помощью

которых собирают экономическую, политическую, социальную, временами военную и другую информацию, разжигают сепаратистские настроения, всеми возможными способами пытаются укрепить свои позиции в органах государственной власти всех уровней. Принимая во внимание экономические, социальные, демографические проблемы нашей страны, уверенно можно сказать, что на современное состояние украинского общества повлияла и деятельность различного рода деструктивных религиозных организаций. Правоохранительные структуры и органы внутренних дел, в частности, оказались не готовы противостоять криминальной деятельности религиозных сект из-за отсутствия навыков и опыта выявления, расследования и предотвращения преступлений, связанных с деятельностью тоталитарных религиозных сект и деструктивных культов. На сегодняшний день ситуация в сфере противодействия криминальной деятельности религиозных организаций деструктивного характера остается проблемной, так как лидеры и рядовые члены сект продолжают совершать преступления различной степени тяжести, посягающие на жизнь, здоровье, половую неприкосновенность, свободу, честь, достоинство, собственность граждан, общественную нравственность населения и другие блага, в том числе безопасность государства. Выяснено, что для новичков секта маскируется и принимается ими как дружественная организация, которая активно пытается помочь им в саморазвитии и в проблемах, которые возникают у людей. Секта пытается войти в сферу жизни новичка и контролировать его. Чаще всего такой человек даже не догадывается, что начинает сектантский путь, он уверен, что является членом кружка, изучает Библию, или членом литературной (музыкальной) группы. Поэтому, самостоятельную криминологическую проблему представляет собой виктимологический аспект тоталитарного сектантства. Сделан вывод, что с учетом того, что уровень распространения религиозных учений продолжает оставаться достаточно высоким и фактически отсутствует научное обеспечение системы профилактики преступности, связанной с деятельностью религиозных организаций деструктивного характера, возникает реальная потребность в усовершенствовании отдельных направлений уголовной политики в сфере противодействия деструктивному влиянию религиозных организаций, в том числе в части законодательного регулирования и развития контрольной деятельности.

Ключевые слова: религиозная организация, преступление, общество, интересы граждан.

Summary

Talakh A. M. Destructive religious organizations: problems of criminological analysis of definitions. – Article.

The relevance of the article is that under the guise of religious activities, as well as educational and cultural initiatives, representatives of sectarian communities, especially foreign ones, create managed structures through which to collect economic, political, social, sometimes military and other information, incite separatist sentiments, all in possible ways try to strengthen their positions in public authorities at all levels. Taking into account the economic, social, demographic problems of our country, it is safe to say that the current state of Ukrainian society has been influenced by the activities of various destructive religious organizations. Law enforcement agencies and law enforcement agencies, in particular, have been reluctant to resist the criminal activities

of religious sects due to a lack of skills and experience in detecting, investigating and preventing crimes related to totalitarian religious sects and destructive cults. Today, the situation in the field of combating the criminal activities of destructive religious organizations remains problematic, as leaders and ordinary members of sects continue to commit crimes of varying severity, which encroach on life, health, sexual integrity, freedom, honor, dignity, property of citizens, public morality of the population and other benefits, including security of the state. It has been found that for newcomers, the sect is disguised and accepted as a friendly organization that actively tries to help them in self-development and in the problems that arise in people. The sect tries to enter the sphere of the novice's life and control it. Often such a person does

not even guess that he is starting a sectarian path, he is sure that he is a member of a circle studying the Bible or a member of a literary (musical) group. Therefore, an independent criminological problem is the victimological aspect of totalitarian sectarianism. It is concluded that given the fact that the level of dissemination of religious teachings remains high and in fact there is no scientific support for crime prevention related to the activities of religious organizations of a destructive nature, there is a real need to improve certain areas of criminal policy to combat destructive influence religious organizations, including in terms of legislative regulation and development of control activities.

Key words: religious organization, crime, society, interests of citizens.